

SUPLEMENT

LI 192 - febrer 2024

LLUITA
INTERNACIONALISTA

REBEL·LIÓ

PAGESA 1

Unitat Internacional dels i de les Treballadores-Quarta Internacional (UIT-QI)

Les mobilitzacions agràries recorren Europa: de França, van estendre's a Alemanya, Romania, Polònia, i l'estat espanyol. La situació ja era dolenta, i la gota que va fer vessar el got va ser el Pacte Verd Europeu a desembre de 2023 que, en el camí cap una transició ecològica, limita fertilitzants, redueix emissions i dejeccions (purins) augmentant els costos... Mentre, la Política Agrària Comuna (PAC) 2024 estableix eco-règims amb més guarets, benestar animal, control amb un Quadern Digital i més tràmits burocràtics... i retallada de les subvencions, amb uns preus que no cobreixen els costos. També parlen de "competència deslleial", del Marroc o Sud-Amèrica en el cas espanyol, dels espanyols en el cas francès, o dels ucraïnesos en el polonès i romanès. En el cas català, s'hi sumen les mesures per la sequera. I, en la lluita, apareixen com un bloc, "el del camp".

Però no son un bloc. Els majors terratinents, els descendents de la duquessa d'Alba, els Domecq o l'església absorbeixen fins al 75% de les ajudes de la PAC –que es el 30% del pressupost de la UE-. Al respecte, ocupacions del SAT, com la de Somonte, ens recorden la necessitat de la reforma agrària que mai hi va ser, expropiant les grans extensions. Però si els latifundistes son part d'una classe social, també, està l'oposada, la dels obrers del camp, sense terra, els jornalers i temporers, amb els migrants abocats a situacions en molts casos infrahumanes. Les contradiccions de les classes mitjanes, pagesos mitjans i petits, escanyats pels grans, son en molts casos –com els seus sindicats-, patronal en els contractes/no contractes de migrants.

Però així com cal enfrontar a la gran burgesia del camp, cal també fer-ho amb la gran burgesia de la distribució que escanya els pagesos amb preus de misèria mentre apuja preus de venda empenyent una inflació –el 30% en alimentació en dos anys- que arruïna els i les treballadores i sectors populars. Així, les tractorades basques o els jornalers malaguenys que van bloquejar bases logístiques de Mercadona (27% de la distribució estatal), posaven el dit a la nafra. L'exigència al govern central del control de preus tant de compra al pagès com de venda als consumidors, és una necessitat.

Compartim l'exigència de reducció de la paperassa, i moratòria del Certificat Digital. Però pel que fa als aspectes ecològics, tant de tecnificació del reg –prop del 50% del regadiu a Catalunya es "a manta", per inundació, i és el 70% de l'aigua que gastem-, com de control de purins o preservació de la terra amb guarets, que repercuteixen en una agricultura sostenible i productes més saludables per a la població, cal es resolguin amb formació –com proposa Revolta Pagesa-, crèdits tous pels petits i mitjans productors, i la inversió pública necessària per modernitzar els canals de reg. Per contra, la UE, en resposta a les mobilitzacions, ha aturat la llei que limitava els plaguicides, els percentatges de guarets... Tot abans de posar límits als guanys desbocats dels grans posseïdors de la terra i les distribuïdores.

És imprescindible una resposta per l'esquerra, respectuosa amb les necessitats dels pagesos, i coherent amb les necessitats socials –no com CCOO que rebutja les mobilitzacions, per patronals- perquè en cas contrari, son el caldo perfecte per a la dreta i extrema dreta, com ja està passant amb les mobilitzacions de l'11 a Madrid amb "Revuelta" directament lligada a Vox.

França

La ràbia dels ag

Les manifestacions es multipliquen en diversos països europeus, testimonis del fracàs de la Política Agrícola Comuna (PAC). Aquesta ràbia pagesa és especialment virulenta a França, mobilitzant a desenes de milers d'agricultors amb mitjans d'acció inèdits a aquesta escala: bloquejos de carreteres que impedeixen l'accés a les ciutats i que amenacen de bloquejar París. El pànic s'apodera del govern, que tem la paralització de l'activitat econòmica i que altres sectors s'uneixin a la lluita.

Els motius de la revolta dels agricultors francesos són similars als dels seus homòlegs d'altres països. La majoria no guanya prou amb el seu treball per a viure, malgrat les complicades i a vegades opaques ajudes i subvencions, que no beneficien als qui més les necessiten. El que és clar és que els ingressos procedents de les vendes, fins i tot augmentats per les subvencions, no cobreixen els costos de producció, o no els cobreixen prou. Això és cert per a la majoria dels agricultors, però no per a tots, perquè a una minoria d'agricultors a gran escala els va bé!

Fins aquí els fets. Quines són les causes? Els agricultors es troben entre dos focs: abans de la producció, han de suportar el pes de la indústria (preus dels inputs, llavors, maquinària, energia), de les finances (elevat endeutament) i dels impostos estatals, inclosos els del gasoil per a ús professional. En la fase posterior, no tenen cap control sobre els seus preus de venda, que es veuen pressionats a la baixa per l'agroindústria, els supermercats, els majoristes i els exportadors, que obtenen beneficis a la seva costa. En resum, els capitalistes es mengen el fruit del seu treball.

No enfrontar entre si als agricultors

Aquesta tragèdia no és exclusiva de França. En tota Europa (i en altres llocs), els governs han respost a les creixents dificultats a les quals s'enfronten els agricultors, augmentant la productivitat de les explotacions, amb vista a la «competitivitat». Les conseqüències: menys explotacions i més grans, eliminació de les estructures més petites, provocant fallides i a vegades suïcidis, i una carrera per fer inversions que condueixen a un endeutament insu-

Agricultors no s'atura

portable. La política agrícola europea ha exercit el seu paper erradicant les pràctiques agrícoles tradicionals, com les llavors conservades en l'explotació, obligant els agricultors a comprar a les grans empreses.

Mateixos productors, mateixa lluita? Això hauria de ser evident, sobretot perquè els grups capitalistes que roben als agricultors no tenen pàtria, inverteixen en un país o un altre o es retiren en funció dels seus beneficis (per exemple Danone, que tanca la seva fàbrica a Catalunya). Danone, Unilever, Nestlé, els cinc gegants del cereal que monopolitzen el comerç del blat:

l'enemic és identificable. L'enemic de l'agricultor francès no és l'agricultor espanyol o alemany, cap als quals els agrària desviar la seva ira.

El pa de cada dia per a Reagrupament Nacional i els seus homòlegs

En aquesta situació convulsa, l'extrema dreta fa avançar als seus peons apuntant als suposats responsables del desemparament dels agricultors (burocràcia, impostos, controls, ecologistes, restriccions als pesticides, etc.) amb respostes falses que combinen demagògia nacionalista i liberalisme a ultrança. Aquestes denúncies perdonen les finances, la gran distribució i la indústria. A França, la dreta tradicional -inclòs el Govern- s'aferra a aquesta línia per a no deixar-la-hi a *Reagrupament Nacional* -extrema dreta de Le Pen-, del qual només es diferencia per la seva cautela enfront del proteccionisme.

L'esquerra reformista i aburguesada té poc a dir. Reconeix la legitimitat de la còlera pagesa, però no té cap resposta creïble a causa de la seva negativa a qüestionar i enfrontar-se al capitalisme. A la seva manera, defensa la «competitivitat de les explotacions franceses», un eslògan afavorit pel govern, però que pot traduir-se en qualsevol país com a "explotacions alemanyes", "explotacions italianes", etc. Cal ser més dinàmic que els veïns si es vol arrabassar quota de mercat a la competència.

Així doncs, en tots els països, l'anomenada dreta moderada i la falsa esquerra estan obrint el camí a l'extrema dreta, que apareix més decidida i paradoxalment més concreta, amb reivindicacions sempre negatives (cal acabar amb...) i eslògans buits sobre la fi de les importacions, però que afalguen a la base pagesa en lluita.

La pagesia no és homogènia

La FNSEA, (*Fédération nationale des syndicats d'exploitants agricoles*), pseudo sindicat que pretén defensar als pagesos pobres mentre paga quotes al MEDEF (*Mouvement des Entreprises DE France*), l'organització patronal, posa l'accent en la unitat del món camperol, pretenent representar-lo en exclusiva. Aquesta és la primera mentida que cal combatre, perquè serveix per a mobilitzar als petits productors, que són els més nombrosos, en defensa de causes que no els pertanyen i que sovint van fins i tot en contra dels seus interessos. Prenguem per exemple la ramaderia industrial, amb les seves macrogranges, els seus projectes d'explotacions de mil vaques o més, el bombament de les reserves d'aigua, el gigantisme i la concentració que eliminen als menys eficaços, que no poden competir en preus. França tampoc és una excepció.

En tots els països trobem la mateixa retòrica: la competència estrangera és intrínsecament deslleial, no respecta ni els drets socials ni les normes mediambientals: a França denunciem als viticultors i productors de fruites i hortalisses espanyols, a Espanya denunciem als citricultors dels països del Sud. Per a continuar sent competitiu, necessitem poder explotar encara més als treballadors i contaminar sense traves. Desgraciadament, aquesta és una línia argumental que trobem en les manifestacions actuals, retransmesa per l'extrema dreta: com difícilment podem pensar en un proteccionisme total, hem d'alinejar-nos amb els estàndards socials i ecològics més baixos.

Lògicament, la denúncia de la «burocràcia» i els controls és assumida amb entusiasme tant per l'extrema dreta com per l'anomenada dreta moderada. Va acompanyar

Ària i el domini de les dels aliments i la seva distribució

se obrera que indica malnutrició. Es calcula que el 39% de la població té sobrepès i és particularment nociva en els infants als quals afecta en el seu desenvolupament i maduració. Darrere de cada infant obès hi ha un risc augmentat de malaltia. La quantitat d'obesos juvenils que era de 2,9% l'any 2000 havia augmentat al 6,8% l'any 2016 i segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS) va en augment, fins i tot en un continent on plana la fam com l'Àfrica. A Amèrica, en 2016 els infants obesos que tenen entre 5 i 19 anys arribaven al 14,4% d'aquesta franja d'edat. (Consultor de Salut, Bogotà, Michel Andrea Vivas, 23/5/2022).

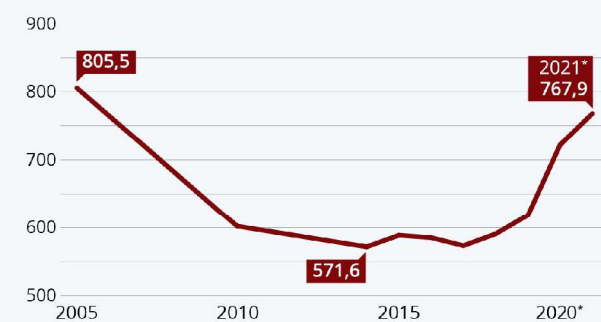
Aquesta desigualtat classista davant la fam que hi ha a l'interior de cada país és similar a la que es dona entre països, en aquest cas, imperialistes i semicolonials. Si observem només els 14 països que tenen més de 100 milions d'habitants (comptant a la Unió Europea com un sol país) trobem que set d'ells tenen índexs greus de mancances alimentàries amb conseqüències tant en el creixement i desenvolupament com en la mortalitat dels nens menors de 5 anys (l'Índia, el Pakistan, Bangladesh, Indonèsia, Filipines, Nigèria i Etiòpia). Tots van ser colònies de potències imperialistes (el Regne Unit, Països Baixos i els Estats Units) fins després de la II Guerra Mundial. Durant segles van ser desposseïts dels seus recursos naturals i confinats a cultius destinats al mercat mundial en benefici dels seus esclavitzadors i en contra de les seves necessitats. Avui contenen dins de les seves fronteres al 30% de la població mundial, però el 45% dels famolencs. En l'altre extrem de la llista, amb els millors índexs, es troben quatre països imperialistes: la Unió Europea, els Estats Units, el Japó i la Xina (sempre d'acord amb dades del Banc Mundial que es limita a reproduir les xifres oficials que donen els governs). Reuneixen gairebé el mateix percentatge d'habitants (29%) però només el 8% dels desnodrïts del món. Una diferència abismal en perjudici dels països colonials que no requereix més comentaris. Els tres gegants restants (Rússia, el Brasil, i Mèxic) estan en una situació intermèdia.

Hi ha un salt en la producció d'aliments, però sota el domini dels monopolis i la seva set de beneficis

Segons els portaveus del capitalisme imperialista i les multinacionals la fam en el món es deu a una "crisi alimentària" generada perquè el creixement poblacional és més ràpid que la capacitat de la producció d'aliments, la qual, al seu torn, es veu afectada pel canvi climàtic i, ara, per la guerra a Ucraïna. Certament, les sequeres i la guerra a Ucraïna incideixen en la producció mundial d'aliments, però ho fan només conjunturalment. El fet incontestable és que en els últims seixanta anys la producció va créixer dràsticament. No sols en volum general, sinó en proporció a la població. Avui hi ha més aliments per habitant del planeta que al començament dels anys 60 del segle passat. L'argument de menor producció és completament fals. El problema és el domini que les multinacionals exer-

Aumenta el hambre en el mundo

Número de personas subalimentadas en el mundo de 2005 a 2021 (en millones)

* Mediana estimada. El dato de 2021 es una previsión.

Fuente: FAO

statista

ceixen sobre la producció i distribució dels aliments, que impedeix que la humanitat pugui gaudir d'una alimentació suficient i saludable. La qüestió de fons és el capitalisme.

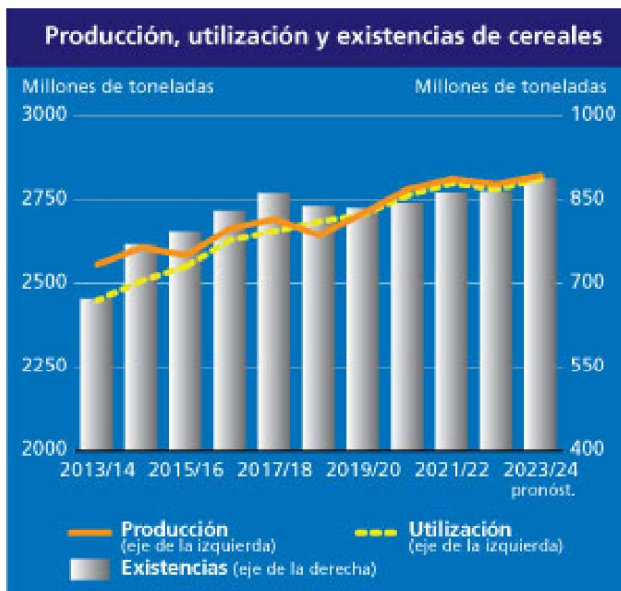
En 1960 la població mundial era de 3.000 milions, dels quals la tercera part vivia en ciutats. En 2022 va arribar a 8.000 milions, va créixer més del doble i la població urbana va arribar a ser la meitat, el 56%. La producció dels quatre principals cereals alimentaris (soja, blat de moro, blat, arròs) es va disparar entre 1961 i 2020. Sumadam la seva producció per càpita va passar de 3.070 a 7.760 kg; no sols va acompanyar el creixement de la població, sinó que va aconseguir que cada habitant del planeta li correspongui avui el doble que fa seixanta anys. Per cada producte, els augments resulten encara més espectaculars: el blat va pujar un 242%; l'arròs, 251%; el blat de moro, 467% i la soja, ni més ni menys que 1215%.

Aquest salt és fruit de descobriments científics, avanços tècnics i noves formes en l'organització de la producció que es van iniciar amb l'anomenada "revolució verda" dels anys 50. Enmig de l'auge de les revolucions de postguerra i els aixecaments de les masses pauperitzades i famolencs de les antigues colònies -com descriu André Gunder Frank- la revolució verda va ser planejada pel Banc Mundial i altres organismes internacionals "per a detenir a la [revolució] vermella, per a proveir les ciutats d'aliments i, per descomptat, per a aconseguir bons negocis per als terratinents, comerciants i proveïdors nacionals i estrangers d'inputs" (Frank A G, "La crisi mundial, t. 2 El tercer món", pàg. 139, Ed. Bruguera, Barcelona, 1980). Consistia en crèdits i assessorament atorgats per aquests organismes per a incorporar gran varietat de collites, l'ús massiu de llavors modificades, nous fertilitzants, maquinàries, regadius i altres avanços a Mèxic, l'Índia, Filipines i molts altres llocs del món semicolonial. Encara que va aconseguir un

salt en la producció, va polaritzar socialment al camp augmentant els guanys dels més rics i empobrint als pagesos.

L'aliança entre els grans monopolis transnacionals i els organismes de les Nacions Unides com la FAO i el Banc Mundial es va ampliar i va perfeccionar, estimulant el sorgiment en els anys 60 de les anomenades cadenes de valor agroalimentari que és la combinació de totes les branques de la producció implicades, des del conreu directe de la terra, passant per la producció de llavors, fertilitzants, agroquímics, medicaments, farratge per a cria d'animals, emmagatzematge, fins al transport i venda. Aquest entramat, que requereix grans capitals, ha permès fer aquest salt en el volum de productes alimentaris. Cosa que, quant a quantitat i abaratiment, la tradicional agricultura familiar i camperola no podia aconseguir. No obstant això, aquesta, malgrat haver estat superada en la producció i desplaçada de les millors terres pels monopolis, continua alimentant -encara avui- un quart de la població mundial (FAO).

L'apoderament de l'agricultura mundial per part dels monopolis es va fer fonamentalment, segons Frank, mitjançant "la propietat del procés tecnològic i dels coneixements necessaris per a la gestió". No és necessari posseir totes les baules de la cadena agroalimentària per a controlar-la; n'hi ha prou amb fer-ho en els essencials, per exemple, monopolitzar la producció de llavors d'híbrids. Per a consolidar aquest poder en l'àmbit internacional, les multinacionals compten amb els acords que es gesten en l'Organització Mundial de Comerç, redactats a voluntat d'aquestes empreses. Un dels principals és el monopoli de la propietat de les patents, que els permet ensenyorir-se dels avanços de les ciències obtinguts en universitats i laboratoris de tot el món i els assegura una posició dominant en una producció de tan alta complexitat. La xarxa de dominació monopolitzadora es completa en l'àmbit de cada país, entre altres formes, amb la presència en els ministeris de funcionaris dels monopolis que garanteixen l'execució de les seves exigències. Als Estats Units els anomenen amb sarcasme "executius de porta giratòria", atès que els CEOs passen successivament del servei empresarial al públic i després tornen a l'empresa, encara que mantenint sempre fidelitat al seu amo capitalista, el capital monopolitzador.

Aquest salt productiu sense antecedents en la història va permetre a la FAO afirmar "Avui dia es produeixen aliments més que suficients per a alimentar a tothom". (Objectius de Desenvolupament Sostenible, 2022).

Però -reiterem- es va fer des del seu inici sota el domini de les multinacionals i totalment al servei de la renda del capital sense tenir en compte ni la necessitat d'una alimentació sana per a la població, ni l'ús racional i la preservació dels recursos naturals. Per això el resultat és, com hem dit abans, una crisi alimentària de fam i malnutrició enmig de la major capacitat productiva d'aliments en la història humana.

Una mirada a la concentració capitalista monopolitzadora

Si comencem per la terra, hem de dir que la complexitat de la nova producció requereix grans extensions de terra siguin llogades o de propietat directa de grans productors. Ja en els anys 70, les multinacionals estaven acaparant terres en la franja equatorial de terres fèrtils selvàtiques de Sud-amèrica, Àfrica, i Indonèsia (Frank, 1980). Exemple paradigmàtic del que diem és la selva amazònica que actualment està sent liquidada a una taxa de 80.000 Ha. per dia per a destinar les seves terres a l'explotació agra ramadera, mentre les bandes de sicaris de les multinacionals expulsen a trets els pobles originaris i pagesos que les habiten. Segons Jorge Castro (Clarín, 26/2/2022) a Wall Street s'ofereixen fons a una taxa de 12% anual per a comprar noves terres destinades a la producció agroalimentària. Els grans milionaris no s'han quedat enrere i Bill Gates ja s'ha convertit en el principal propietari individual de terres nord-americanes (Land Ownership Report, 21-1-22, citat per Castro).

La concentració monopolitzadora del comerç de cereals mundial, segons un informe de l'organització GRAIN, se centrava en quatre multinacionals (ADM, Bunge, Cargill i Louis Dreyfus) que controlaven aproximadament el 75% del comerç. En l'última dècada es va agregar a aquest grup l'empresa COFCO xinesa. La monopolització de biotecnologia, varietats de llavors, agroquímics i l'emergent branca de la manipulació genètica està blindada per l'Acord sobre els Aspectes Comercials de la Propietat Intel·lectual (ADPIC) de l'Organització Mundial del Comerç (OMC), que estén la vigència de les patents a tots els països i abasta tots els aspectes de la producció incloent el producte final (la llavor, l'organisme viu resultant, l'agroquímic). Per exemple, les patents protegeixen la propietat de llavors genèticament modificades que no poden reproduir-se, cosa que obliga el productor a comprar-les en cada sembra (GRAIN 2012) o a associar-se amb contractes de clàusules secretes per a obtenir les llicències.

Pel venciment de patents (i l'extinció dels colossals guanys que brinden), la proliferació de males herbes resistents i els tímids esforços reguladors d'alguns governs (especialment de la Unió Europea) per a controlar els efectes tòxics, els gegants de les llavors i agroquímics es veuen obligats a desenvolupar (i patentar) contínuament nous productes. Últimament, assagen l'edició del genoma, procediment que altera el material genètic d'un organisme, planta o animal -fins i tot fongs i bacteris que actuen en els sòls- per a augmentar la productivitat i la fertilitat de la terra, la resistència a malalties i plagues i

més. Per exemple, Corteva Agriscience (els Estats Units), la segona companyia de llavors més gran del món i la quarta marca de pesticides, va crear amb altres empreses un grup que controla 48 patents per a l'edició de gens de plantes, cosa que a la pràctica copael mercats des del seu origen en aquesta branca.

La indústria de la cam és una altra branca de producció d'aliments altament concentrada: Involucra el sacrifici, processament, empaquetatge i distribució de proteïna provinent de vaques, porcs, ovelles, pollastres, peixos i altres animals. En 2021 es van produir en l'àmbit global 263 milions de tones; les multinacionals líders són: JBS, brasilera que va processar 13 milions de tones de cam bovina en 2020; Tyson Foods, els Estats Units, cam bovina, d'au i de porc; Cargill, els Estats Units, cam bovina, empresa que com hem vist, té també forta presència en la resta de la cadena alimentària. Del total produït, 37,2 milions de tones van ser per a exportació, amb el Brasil com el primer exportador mundial.

Hi ha una solució al problema de la fam?

La FAO, l'OMS, i -en el mateix sentit- les esglésies de diferents credos i les ONG humanitàries advoquen per la regulació internacional i els acords multilaterals entre països que permetin, d'una banda, mitigar la fam amb programes focals dirigits a sectors determinats de la població i, per l'altre costat, posar límits a l'explotació irracional de la naturalesa per part de terratinents i grans empreses que evitin les seves conseqüències més catastròfiques.

L'experiència ve demostrant que la insaciable set de guanys dels propietaris i els monopolis preval sobre qualsevol intent de regulació que proposin els estats nacionals i els seus governs capitalistes. Un exemple recent és la demanda que durant la pandèmia de COVID-19 van fer a l'OMC més de cent països membres, encapçalats per l'Índia, per a alliberar les patents de les vacunes. Les potències imperialistes van donar llargues a l'assumpte, la qual cosa va permetre que l'epidèmia es prolongués tres anys i produís 7 milions de morts.

Un altre exemple de la inviabilitat d'aquests intents reguladors és la devastació de la selva amazònica, con-

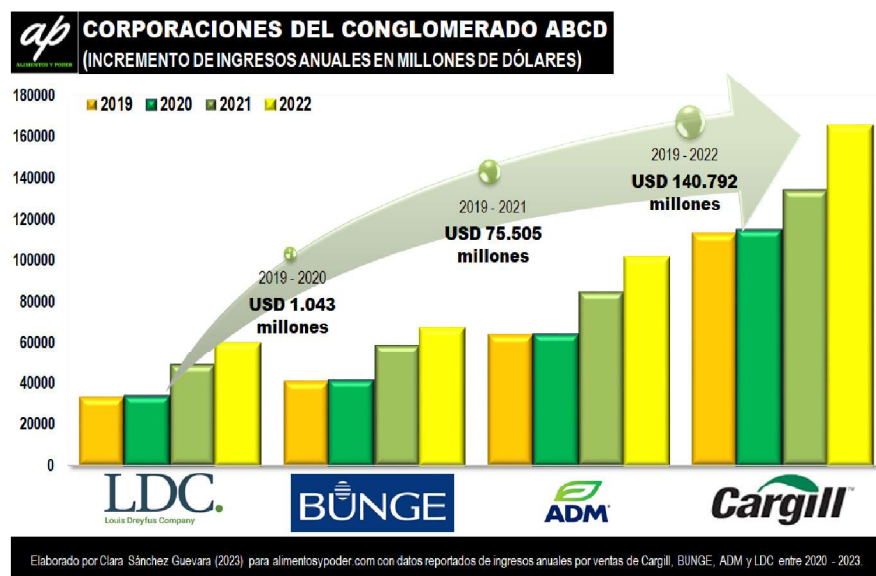
siderada el pulmó del planeta. L'Església catòlica va fer una assemblea de bisbes a Roma per aquest problema; Alemanya i Noruega van crear un fons per a preservar-la; nombroses ONG actuen en la zona i els governs europeus exigeixen al seu homòleg brasiler que posi límits a la depredació. Lula, que va arribar al govern amb el beneplàcit de les potències imperialistes, es va comprometre a salvar la selva. No obstant això, no havien passat sis mesos de la seva assumpció quan va autoritzar la contaminant explotació petrolera de la línia costanera amazònica de 2.000 km d'extensió i, unànimement, el Congrés brasiler rebutjava la llei que protegia la permanència dels pobles originaris en els seus territoris ancestrals de l'Amazones afavorint la seva apropiació per les multinacionals.

Amb la seva acció limitada a mitigar els aspectes més nocius del capitalisme, la FAO i l'OMS, així com les esglésies i les ONG humanitàries, fomenten de fet la balsàmica il·lusió de la possibilitat d'una regulació internacional que doni lloc a un "capitalisme amb rostre humà" i en realitat només aconsegueixen garantir la continuïtat del domini dels monopolis imperialistes i l'obtenció dels seus fabulosos guanys.

L'agricultura orgànica, la de manteniment o el canvi de dieta podrien solucionar la fam en el món?

L'agricultura orgànica és una eina important en la lluita contra la fam i la malnutrició en el món. Se centra a produir aliments de manera sostenible, sense l'ús de productes químics sintètics i en equilibri amb el medi ambient; protegeix la biodiversitat, conserva els sòls i redueix la contaminació de l'aigua i l'aire. Els seus productes són qualitativament superiors als provinents de la gran producció massiva, però la seva elaboració, ara com ara semi artesanal i d'alts costos relatius, la porta a ocupar només exclusius i petits nínxols del mercat. És progressiva perquè mostra que és possible produir aliments més sans, però donat el seu cost només uns minories hi accedeixen. Alguns dels defensors de l'agricultura orgànica la prenen a la manera d'un credo i corren el risc de creure que és possible encarar la lluita contra la fam per una via evolutiva d'educació.

L'agricultura de manteniment, practicada principalment per petits agricultors, és essencial per a la seguretat alimentària i el desenvolupament econòmic de moltes comunitats rurals a tot el món. La defensa que d'ella fan les comunitats ha de ser secundada perquè és una lluita per la subsistència, per a no caure en la fam. Té com a component central la preservació de les seves terres, cobejades per multinacionals i terratinents, sense les quals les comunitats queden irremissiblement condemnades a l'emigració i a la fam i per a aconseguir-ho han d'enfrontar continuament a les empreses i els seus sicaris armats, com en l'Amazones i en molts països.

Els qui, per a trobar una solució al problema de la fam i la malnutrició, preconitzen un canvi individual de dieta obliden que milers de milions d'explotats a tot el món no mengen el que volen sinó el que poden aconseguir amb els seus salaris i el que les multinacionals de l'alimentació els ofereixen. Per a gaudir d'una dieta saludable haurien de tenir una oferta d'aliments sans abundant i a l'abast dels seus ingressos, una cosa impossible d'aconseguir sense acabar amb aquest model de producció orientada al guany. Cap de les propostes que esmentem està a l'altura -en l'estat actual del seu desenvolupament- de donar respostes a les enormes necessitats d'aliments de la humanitat. Entre els qui sostenen aquestes propostes n'hi ha molts que rebutgen tot el que sigui acció política i molt principalment la revolucionària, apel·lant a experiències exemplars i aconseguir canvis per educació i evolució, quan el principal obstacle a la millora de l'agricultura en el sentit que preconitzen és el domini que exerceixen els monopolis. Podríem dir d'ells el que Marx i Engels deien dels socialistes utòpics de la seva època: "intenten obrir pas al nou evangeli social predicant amb l'exemple, per mitjà de petits experiments que, naturalment, els fallen sempre".

**La solució és posar fi
a la dominació capitalista imperialista
i avançar cap al socialisme**

El fals optimisme liberal capitalista parteix de l'axioma -mil vegades refutat per la història- que les forces del mercat, lliurades a la seva pròpia dinàmica resolen els problemes a mesura que van sorgint. La realitat mostra el contrari. A pesar que la producció agrària ha generat la possibilitat d'alimentar a tothom, aquesta no pot concretar-se. Com ja hem dit, sota el capitalisme, al servei de l'enriquiment dels monopolis, empresaris i terratinents i no al servei de les necessitats humanes, es degrada la qualitat de l'alimentació, es destrueix l'ambient, se sacrifica la biodiversitat, s'esgoten els sòls, s'enverinen les aigües, es depreda i devasta per a treure el màxim rendiment del capital invertit. S'imposen ferris límits al desenvolupament, com els acords de l'OMC i les patents que permeten a les multinacionals apropiarse de tots els avanços de la ciència i la tècnica i escamotejar-los al seu aprofitament per la humanitat.

Com hem vist, la crisi de l'alimentació que vivim no respon a causes tècniques, ni a l'abandó de l'agricultura ancestral, ni falta de regulació internacional, ni a mals hàbits alimentaris de les persones; respon a causes socials i polítiques, és a dir, al règim capitalista imperialista que distorsiona i impedeix el desenvolupament de les forces productives agràries -avui empresonades per la classe capitalista per al seu profit-. Per a alliberar-les i desenvolupar-les racionalment i científicament, perquè puguin proveir una alimentació sana per a tota la humanitat, és necessari acabar amb el capitalisme. És a dir, portar endavant una lluita política per a aconseguir que les i els treballadors imposin governs propis als seus països i els estenguin en l'àmbit mundial per a expropiar a les multinacionals, als terratinents, a la banca i instaurar la propietat col·lectiva dels mitjans de producció, iniciant el camí del socialisme.

En el terreny de l'alimentació aquesta lluita política implica desenvolupar la sobirania alimentària imposant que la producció de cada país serveixi per a les necessitats dels treballadors i el poble; nacionalitzar la comercialització i distribució interna per a controlar els preus dels aliments; defensar les agricultures regionals i de manteniment; impedir la desforestació, esgotament dels sòls i contaminació de les aigües; nacionalitzar el comerç exterior perquè els beneficis de la producció agrària reverteixin cap a les i els treballadors; abolir la llei de patents i nacionalitzar els grans monopolis de l'alimentació en el marc d'un pla obrer i popular per a garantir alimentació sana i de qualitat per a totes.

Llavors sí, la producció d'aliments es podrà fer al servei de la classe treballadora i els pobles del món, planificant, en forma sostenible, protegint els treballadors del camp, respectant les seves savieses ancestrals, preservant l'ambient i conservant la diversitat biològica. Però per a això caldrà trencar les cadenes de la dependència imperialista, la propietat monopolitzadora i les barreres nacionals. És a dir, substituir el sistema capitalista-imperialista pel socialisme.

Octubre 2023

Reynaldo Saccone.

*Izquierda Socialista,
de l'Argentina*

*Aportació al
VIII Congrés Mundial
de la UIT-QI*

